

A vigasztaló

Szirmai Károly

Péter már hetek óta senyvedt sorsára várva a cellában. Cellája utolsó volt, a legrosszabb, legkomorabb. Kopasz és sivár, még egy szalmazsákja se. Csak puszta négy rücskös fala. Azok is nyirkosak, penészesek. Még télikabátban se mert nekitámaszkodni, mert posztóját átvverte a nedvesség. Éppúgy, mint a piszkos, olajos padlót, mely sohasem tudott megszáradni.

A büntetőcellában — mert az volt — egész nap félhomály derengett. Különösen, ha borongós volt az ég. Szép időben is csak késő dlután festett a nap néhány erőtlén, halavány csíkot az egyik fal felső részére. Péternek föl kellett ágaskodnia, hogy elérje, megsimogassa.

Előre szorongás fogta el, ha közeledett az alkony. Nemsokára leszáll a nap — gondolt rá, egyre idegesebben járkálva a cellában. Le-föl, le-föl — egyik faltól a másikig. A szomszédos cellában is járkált valaki. Nyugtalanul, magátfárasztóan. A lábbelik tompán puffogtak.

Talán még nyolc-tíz perc — gondolta — és hozzák a vacsorát. S csakugyan, nemsokára behallatszottak a kondért cipelő rabok nehéz léptei. Majd kulcsköteg csörrent, s a szolgálatos őr, ideget tépő csattogással nyitogatni kezdte a cellaajtókat. Egyszerre csak kettőt-hármat.

A cellalakók kijöttek, fölverték a pléhtányért és kanalat s odajárultak a kondérhoz. A vacsoráért, mely hetek óta ugyanaz volt: amerikai bablé.

A levest két perc alatt el kellett fogyasztani. Különben gorombán bekiabált a durva, ripacsosképű, vörösorrú őr, hogy „Kész!?”

Péter nem tudta oly gyorsan kikanalazni a forró levest. Összeégette a száját és a torkát. Alig nyelt le hát néhány kanállal, a többit ott hagyta.

Azután összeszedték az edényeket, az őr csattogó zörömböléssel újra helyükre húzta a vasrudakat, s lelakatolta a cellákat.

Péter ismét magára maradt. Reménytelenül, egyre fokozódó rosszérzéssel tekintett az ablaksávra. Az égen esőt ígérő felhők gyülekeztek, az alkonyi szürkületet rohamosan fölfalta a sötétség.

Sietnie kellett, ha el akart helyezkedni éjszakára. Ez abból állt, hogy a cella legkevésbé nedves padlójára egymásra terített több lepedőnagyságú újságot, lábszárát a hideg ellen papírba csavarta, s fejpárnának alágyomószőlte összehajtogatott törülközőjét. Utána, jobbfelére fordulva, lefeküdt a papírszigetre. A csendet, mely fekete vattaként körülölelte, csak megújuló köhögése szaggatta meg.

A percek lassan vánszorogtak. Majd egyszerre villámlani és dörögni kezdett. Mint egy nekilódított, óriás vasgolyó; úgy gurult végig a dörgés a mennyei visszhangos padlásán. Pár pillanatra rá zuhogni kezdett a mindennaposá vált hűvös zápor, s csattogva verte, paskolta a cellaelőtti, cementtel ragasztott téglajárdát.

Nyolc óraker megállt Péter cellája előtt az ügyeletes őr, s a kukucskáló lemezt elhúzta, kézilámpájával bevilágított, hogy lássa, nem csinált-e valamit magával.

Péter nem tudott aludni. A köhögés újra elfogta. Gyulladt csipőcsontja is fájt a kemény padlón való fekvéstől.

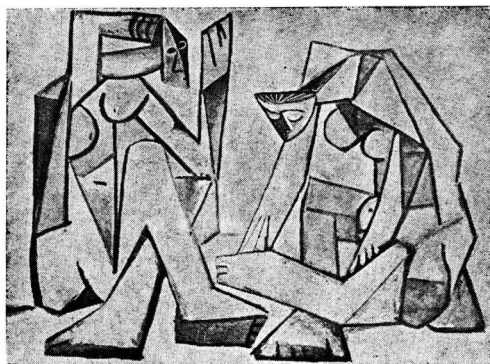
Kilenc tájban hirtelen felbődült a közeli posztógyár dudája. Oly öblös ősvilági hangon, hogy a levegő beleremegett. Péter, ha esténként meghallotta, mindig úgy képzelte el, hogy egy vastag hangcsőből árad a dudálás.

Nemsokára jönnek a lányok a váltásból, gondolta. Jönnek, egymásbarokrolva egy ernyő alá bújva és énekelve. Mert mindig énekszóval jöttek. Bizonyára örömben, hogy vége a robotnak, mehetnek haza, s otthon nemcsak vacsora és pihenés várja őket, hanem talán udvarló is.

Minden este velük jött egy furcsa repedthangú lány is, aki nem énekel a többivel, hanem külön, elandalogva, magamagának, nem törődve, hogy bántja-e valaki fülét vagy sem. De Péter, ha meghallotta, úgy látta maga előtt, mint aki révületben, vágykórosan, egyedül jön, közeledik az úton, nem hall, nem lát, csak megy, lépked, mint az álomjáró, mindenről feledkezően, szakadatlanul énekelve kis szegényes repedt hangján a maga együgyű dalát.

Talán tizenhétéves vagy annyi se, gondolta. Bizonyára nem szép, inkább csunya, nem kell senkinek, nem csatlakozik hozzá valamirevaló férfi, ruházata is ki tudja, minő szegényes — s esténként mégis úgy várta, hogy suta repedt hangján fölcsendüljön andalgó éneke.

S akkor éjjel azt álmodta, hogy titokban eljött, odaült mellé, s kibontva férfitől soha-nem-csókolott duzzadt leánykeblét, odanyújtotta, mintha anya és szerető volna egyszerre — s ő akkor egészen megzavarodott, de álma nem pereghetett tovább, mert hirtelen fölébredt — egy tüzes szem nézett be reá kitartóan az ajtón: az őré.

Pablo: Picasso: *Két asszony a homokon* (olaj, 1956.)